

НЕТКАНІ ТЕКСТИЛЬНІ МАТЕРІАЛИ ІНТЕР'ЄРНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ: СУЧАСНИЙ АСОРТИМЕНТ, ВЛАСТИВОСТІ ТА СФЕРИ ВИКОРИСТАННЯ

Наведена класифікація і товарознавча оцінка асортименту, властивостей і сфери застосування нетканних текстильних матеріалів інтер'єрного призначення.

The classification and trade analysis of the product range of the nonwoven textiles for interiors has been made, and the field of their application has been analyzed.

Ключові слова: неткані текстильні матеріали, асортимент, властивості, інтер'єрний текстиль.

Вступ та актуальність проблеми

За останні роки неткані текстильні матеріали набули великої популярності і стають все більш затребуваними в багатьох галузях. Різноманітні і унікальні властивості цих матеріалів дозволяють застосовувати їх абсолютно в різних сферах діяльності. Сьогодні їх все більше використовують для оздоблення інтер'єру приміщень (для покриття підлоги і стін, оббивання меблів, оздоблення вікон і дверей тощо).

Доцільність і перспективність широкого використання нетканої технології для виробництва різних за призначенням і волокнистим складом текстильних матеріалів і виробів інтер'єрного призначення, як свідчить вітчизняний і зарубіжний досвід [1–4], обумовлена низкою причин, а саме:

- високою економічністю та продуктивністю нетканого способу виробництва цих матеріалів і виробів порівняно з ткацьким і трикотажним способами виробництва;
- можливістю використання для виробництва нетканних інтер'єрних матеріалів і виробів тих видів текстильної сировини, які не можуть перероблятися в ткацькому, трикотажному та килимовому виробництві (короткі натуральні волокна і так звані відходи, що не прядуться у прядильному, тканому, трикотажному, килимовому та текстильно-галантерейному виробництві та ін.);
- можливістю використання нетканої технології для розширення існуючого та створення нового асортименту текстильних матеріалів і виробів інтер'єрного призначення і надання їм комплексу заданих експлуатаційних властивостей (текстильні покриття для підлоги та стін, порт'єрно-шторні матеріали і вироби для оздоблення вікон і дверей та ін.);
- нижчою собівартістю готової продукції і можливостями отримання доброякісних нетканних полотен інтер'єрного призначення високої якості і екологічної безпечності.

Постановка проблеми

Мета роботи – навести товарознавчу характеристику сучасного асортименту, властивостей, рівня якості, екологічної безпечності та сфери застосування основних видів нетканних полотен і виробів інтер'єрного призначення.

Викладення основного матеріалу

Разом з тим, широке використання нетканої технології для виробництва різноманітних за призначенням інтер'єрних текстильних матеріалів і виробів, на нашу думку, вимагає усесторонніх комплексних технологічних, матеріалознавчих, товарознавчих і маркетингових досліджень, націлених на:

- обґрунтування доцільності застосування найбільш ефективних технологій виробництва нетканних інтер'єрних матеріалів і виробів (механічних, фізико-хімічних, і комбінованих);
- вивчення специфіки механічних, фізичних, естетичних і ін. властивостей нетканого інтер'єрного текстилю з метою обґрунтування сфери його раціонального використання;
- виявлення переваг і недоліків цих матеріалів і виробів порівняно з їх тканими, трикотажними та килимовими аналогами;
- подальше вдосконалення системи стандартизації асортименту та властивостей різних за призначенням і волокнистим складом нетканних текстильних матеріалів і виробів;
- виявлення найбільш раціональних сфер застосування різних за призначенням текстильних матеріалів і виробів інтер'єрного призначення, отриманих за механічними, фізико-хімічними нетканними технологіями;
- обґрунтування напрямків екологізації сировини, асортименту та властивостей інтер'єрних нетканних полотен різного цільового призначення та способів виробництва.

Важливу роль в оптимізації асортименту і властивостей нетканних полотен інтер'єрного призначення відіграють системи їх класифікації, кодування та стандартизації. Зважаючи на це, на нашу думку, необхідно звернути увагу на вдосконалення системи стандартизації цих полотен, що стосуються оптимізації властивостей та підвищення якості і екологічної безпечності нетканних полотен різного інтер'єрного призначення (для покриття підлоги і стін, оббивання меблів, оздоблення вікон і дверей, столової та постільної білизни та ін.).

На наше глибоке переконання, вже давно назріла необхідність створення окремого державного стандарту для потреб сфери нетканого текстильного виробництва, торгівлі та ринку інтер'єрного текстилю,

в якому були б конкретизовані такі питання:

- терміни і визначення асортименту і властивостей нетканих полотен інтер'єрного призначення;
- обґрунтована номенклатура показників їх якості і екологічної безпечності;
- наведені існуючі норми показників якості та методів їх визначення для нетканих полотен конкретних способів виробництва, призначення та волокнистого складу;
- сформульовані вимоги до асортименту, властивостей, рівня якості та екологічної безпечності конкретних видів цих полотен.

Високі темпи виробництва, розширення асортименту та сфери використання нетканих матеріалів інтер'єрного призначення вимагають також подальшого вдосконалення системи їх класифікації і сучасної товарознавчої оцінки асортименту та властивостей цих товарів, оскільки ці питання ще недостатньо висвітлені й узагальнені у навчальних та монографічних виданнях.

Відповідно із запропонованою класифікацією текстильних матеріалів і виробів інтер'єрного призначення [3–5] сучасний асортимент інтер'єрних нетканих текстильних матеріалів можна групувати за такими основними ознаками: призначенням, способами виробництва, волокнистим складом, особливостями оздоблення, сферою застосування. Конкретизуємо класифікацію нетканих текстильних матеріалів за названими ознаками.

За призначенням і сферою використання неткані текстильні матеріали інтер'єрного призначення поділяються на такі групи матеріалів для:

- покриття підлоги та оздоблення стін;
- оздоблення вікон і дверей;
- оббивання меблів;
- виробів домашнього вжитку (для постільної і столової білизни, виготовлення ковдр, покривал, подушок та ін. виробів).

Для виробництва нетканих текстильних матеріалів інтер'єрного призначення використовують такі технології:

- механічна (голкопробивний, в'язально-прошивний, нитко-прошивний способи);
- фізико-хімічна (клеєвий, фільєрний, термоскріплювальний, папероворобний та ін. способи);
- комбінована (тафтинговий, адгезійно-голкопробивний, валяно-повстяний, електрофлокувальний та ін. способи).

За волокнистим складом неткані полотна інтер'єрного призначення бувають однорідними (з волокон, пряжі, ниток, текстильних матеріалів одного волокнистого складу) і неоднорідними (з різноманітних поєднань волокон, пряжі, ниток, матеріалів різного волокнистого складу).

За способом оздоблення інтер'єрні неткані полотна бувають сурові, вибілені, гладко фарбовані, друковані, строкаті, меланжеві, з різними видами кінцевих і спеціальних оброблень; з гладкою, рельєфною та ворсовою поверхнями.

За терміном використання неткані полотна інтер'єрного призначення бувають довго- та короткострокового (одноразового) застосування.

Сучасний асортимент нетканих полотен інтер'єрного призначення характеризується великою різноманітністю та динамічністю розвитку, обумовлених: більш високою економічністю їх виробництва порівняно з аналогічними полотнами тканого і трикотажного виробництва, можливістю використання різних способів виробництва, а також використання більш дешевих видів сировини (відходів ткацького та трикотажного виробництва), а також постійним зростанням потреб на неткані текстильні матеріали та розширення сфер їх застосування.

Варто зазначити, що застосування нетканих текстильних матеріалів в інтер'єрі – це один з основних і ефективних засобів створення затишку, гостинної атмосфери та комфорту в житлових, адміністративних і культурно-побутових приміщеннях. Тому питання формування асортименту нетканих матеріалів різного цільового призначення, пошук ефективних напрямів оптимізації їх властивостей і сфери раціонального використання завжди повинні бути в центрі уваги не тільки фахівців текстильного виробництва, але й сфери торгівлі.

Особливістю формування структури видового асортименту інтер'єрних нетканих текстильних матеріалів, як і одягових нетканих матеріалів, є постійний пошук нових більш досконаліх способів виробництва і типів цих полотен, оптимізація їх асортименту та властивостей за рахунок більш ефективного використання їх волокнистого складу, застосування оригінальних способів їх оздоблення, що дозволяє розширити сфери використання і підвищити якість та екологічну безпечність отриманих на її основі виробів.

Характерним для нетканих текстильних матеріалів інтер'єрного призначення є те, що полотна одного і того ж призначення (меблеві, порт'єрні, драпірувальні, фіранкові та ін.) можуть бути виготовленими за різними технологіями (механічною, фізико-хімічною, комбінованою). Найбільш перспективною для багатьох видів нетканих матеріалів інтер'єрного призначення, як показує зарубіжний досвід, є фізико-хімічна технологія їх виробництва. Саме використання цієї технології забезпечує не тільки високу ефективність виробництва (вона в 20–150 разів може перевищувати продуктивність сучасних ткацьких верстатів), але й широкі можливості виробництва різноманітного асортименту полотен інтер'єрного призначення (для виготовлення полімерних покриттів для підлоги, порт'єр і штор, оббивання

меблів, основи для виготовлення лінолеуму, для пошиття покривал та ін. виробів) [5–7].

Розглянемо більш детально структуру видового і групового асортименту нетканих текстильних матеріалів, які використовуються для покриття підлоги та стін, оздоблення вікон і дверей, оббивання меблів та виготовлення виробів домашнього вжитку. Акцентуємо основну увагу на цільовому призначенні цих матеріалів і виробів, товарознавчій характеристиці їх основних споживних властивостей та конкретній сфері застосування.

Неткані текстильні матеріали для покриття підлоги і стін. Сьогодні серед основних пріоритетів розвитку вітчизняного текстильного виробництва спостерігається суттєве збільшення обсягів виробництва і розширення асортименту різних за способами виробництва текстильних покриттів для підлоги і стін. Як свідчить аналіз структури асортименту килимів та килимових виробів для покриття підлоги і стін, найбільш популярними та перспективними серед них є вироби нетканого способу виробництва. Сьогодні постійно розширюється і урізноманітнюється асортимент інтер'єрного текстилю для покриття підлоги з різноманітними способами виробництва, будовою, волокнистим складом і оздобленням виробів з нетканих полотен. Це обумовлено, як відомо, високими техніко-економічними перевагами нетканого виробництва, невисокою окупністю затрачених засобів на виробництво цих виробів, можливостями легкої зміни структури внутрішньовидового асортименту під впливом зміни моди та кон'юнктури ринку. Ця група нетканих текстильних матеріалів об'єднує килими і килимові доріжки, а також різноманітні покриття для підлоги, долівок та стін (ковроліни, лінолеуми, шпалери тощо). Вони виробляються за різними технологіями, серед яких найбільшого поширення у вітчизняній і зарубіжній практиці набули фізико-хімічна та комбінована технології.

Особливе місце серед нетканих килимів займають тафтингові килими, отримані за комбінованою технологією. Під час виробництва цих килимів за основу беруть ткани, трикотажні або неткані полотна, які проколюються спеціальними нитководями, утворюючи на поверхні нетканого матеріалу петельний ворс. Цей ворс може бути гладким або візерунковим, якщо для його формування використовується жакардовий механізм. Для закріплення ворсу на лицевій стороні килимів їх виворітну сторону проклеюють латексами. Частіше тафтингові килими випускають у вигляді рулонів (ковролін), які використовуються для покриття підлоги у житлових, адміністративних і культурно-побутових приміщеннях.

Окрім тафтингового способу, килими й килимові вироби для покриття підлоги і стін виготовляються методами термоскріплення, флокування, ниткопрошивання, голкопробивання та ін.

Різноманітність видового і внутрішньовидового асортименту килимів та килимових виробів для покриття підлоги і стін, окрім використання різних способів їх виробництва, досягається за рахунок використання різних видів сировини (волокон, ниток, пряжі, зв'язуючих речовин), особливостей оформлення їх поверхні (гладка, рельєфна, ворсова, повстяна) та заключного оздоблення (фарбування, друкування, латексні покриття і ін.).

Для покриття підлоги, як свідчить зарубіжний досвід, замість нетканих килимів можуть використовуватись неткані килимові плитки. Вони використовуються для настилання на підлогу у спальнях, ванних кімнатах, кухнях та адміністративних приміщеннях. Окрім цього, замість килимів і ін. нетканих покриттів, для підлоги використовується лінолеум, отриманий на нетканій текстильній основі [1, 3].

В останні роки широкого поширення у Російській федерації для покриття підлоги і оздоблення стін в адміністративних та культурно-побутових приміщеннях (готелі, ресторани, кафе, виставкові зали, театри, кінотеатри, банки та ін.) набули голкопробивні та в'язально-прошивні художньо-декоративні неткані полотна із хімічних волокон і їх різних поєднань з натуральними волокнами. При цьому, найбільш ефективним способом виробництва декоративного полотна (декорпола) є голкопробивний спосіб. Російська фабрика нетканих матеріалів «Номатекс» налагодила виробництво ворсових килимів голкопробивним способом з різноманітними візерунками, а також неткані декоративні полотна для оздоблення інтер'єру. Популярність цих полотен на ринку Росії, як і в інших зарубіжних країнах, обумовлена низкою їх переваг над аналогічними тканими матеріалами, а саме: доступністю, економічністю та швидкою окупністю їх виробництва, широким діапазоном їх колірного композиційного вирішення, можливостями легкої зміни розмірів залежно від потреб ринку та ін. [6–8].

Окрім покриття для підлоги, в оздобленні стін також широко використовуються різноманітні за способами виробництва настінні драпірувальні неткані полотна, які імітують гобеленові та жаккардові тканини й ткани поштучні декоративні вироби аналогічного призначення. В оформленні житлових і адміністративних приміщень широко використовують також неткані текстильні шпалери. Вони, переважно, виконують декоративну функцію в оформленні приміщень, але й також можуть використовуватись в якості теплозвукоізоляційних матеріалів. Для таких цілей використовуються неткані антибактеріальні полотна, виготовлені голкопробивним способом різного волокнистого складу [3, 6, 9].

Неткані текстильні матеріали для оздоблення вікон і дверей. Відомо, що оздоблення вікон і дверей в інтер'єрі – це один з основних і ефективних засобів створення затишку. Розвиток асортименту нетканих текстильних матеріалів для оздоблення вікон і дверей, як і нетканих полотен для покриття підлоги та стін, характеризується великою динамічністю зростання обсягів їх виробництва та розширення асортименту. Для оздоблення вікон і дверей використовують різні види нетканих полотен (занавіски, штори, фіранки, портьєри тощо), різноманітні за конструкціями неткані текстильні вироби – жалюзі (горизонтальні, вертикальні тощо), рулонні штори різних конструкцій (так звані „ролетки“). При цьому різноманітність

видового та внутрішньовидового асортименту цих полотен досягається за рахунок використання різних способів їх виробництва (настилопрошивні, ниткопрошивні, голкопробивні, термоскріплені, тафтингові, фільтерні та ін.) та волокнистого складу (з поліпропіленових, поліуретанових, віскозних, капронових та ін. видів волокон і ниток та їх різноманітних поєднань).

Сфера використання нетканних матеріалів для оздоблення вікон і дверей дуже широка. Як показує світова практика, ці полотна використовуються не тільки для оздоблення вікон і дверей житлових приміщень, але й приміщень соціально-культурного призначення (кінозалів, театрів, клубів та ін.) і сфери підприємств харчування (ресторанів, кафе, столових і ін.). Ці полотна широко використовують також і для оздоблення салонів автомобілів, вагонів поїздів, літаків, пароплавів. При цьому, легкі напівпрозорі ниткопрошивні полотна поверхневою густиною $80 \times 150 \text{ г/м}^2$, як правило, використовуються для виготовлення фіранок, а більш масивні (масою $220 \times 320 \text{ г/м}^2$) настилопрошивні та голкопробивні полотна використовуються переважно для виготовлення порт'єр, штор, ламбрекенів. За оздобленням названі види нетканних матеріалів можуть бути гладко фарбованими, строкатими, друкованими. Вони можуть мати гладку чи рельєфну фактуру, бути безворсовими або мати петельний чи розрізаний ворс (тафтингові порт'єрні полотна).

Для оздоблення вікон можуть використовуватись рулонні штори із нетканних текстильних матеріалів різних способів виробництва та волокнистого складу. Такі штори використовуються в адміністративних і житлових приміщеннях. Вони представляють собою неткані текстильні матеріали, намотані на валики, які можуть підніматись чи опускатись за допомогою спеціальних механізмів або вручну. Поширені також неткані сітчасті штори із поліефірних, поліамідних ниток, бавовняної та змішаної пряжі. Для надання їм необхідної вогнестійкості, брудовідштовхувальних та ін. ефектів їх апретують різноманітними синтетичними смолами. Вони виробляються в основному за фізико-хімічними технологіями.

Деякі зарубіжні фірми налагодили виробництво жалюзі із клеєвих нетканних матеріалів різного волокнистого складу (переважно із синтетичних волокон). Жалюзі (горизонтальні, вертикальні) є одним з різновидів віконних штор, що є саморегулюючими планками-ламелями з нетканних матеріалів, зробленими задля вільного повороту ламелі, так, щоб їх положення змінювалося з відкритого на закриті. За допомогою горизонтальних і вертикальних жалюзей можна направити потік світла в потрібний напрям. Жалюзі є простими в управлінні та догляді. В останні роки дуже популярними на ринку стали жалюзі плісе, вони отримали таку назву саме завдяки своїй формі, яка схожа на безліч клеєних у вигляді плісе фрагментів. Жалюзі плісе відрізняються зручністю форм та розмірів, вони можуть, як фільтрувати світло, що поступає до кімнати, так і зовсім його не пропускати. Жалюзі плісе є кращою альтернативою для нестандартних вікон типу арки, трапеції або круга. Варто відзначити, що сьогодні в оформленні вікон і дверей, виходячи із сучасної моди, переважають рулонні штори і жалюзі [7, 8].

Неткані текстильні матеріали для оббивання меблів. Постійний ріст у нашій країні обсягів будівництва житла та адміністративних приміщень вимагає їх сучасного інтер'єрного оформлення і необхідного омеблювання. Це, в свою чергу, вимагає постійного розширення та вдосконалення асортименту та підвищення якості текстильних матеріалів для оббивання меблів.

У меблевій промисловості, окрім оббивних матеріалів для виготовлення меблів, застосовуються ще такі типи меблевих нетканних матеріалів, як об'ємні неткані текстильні матеріали – це різноманітні наповнювачі для м'яких меблів та матраців; неткані клеєві полотна, які застосовуються в якості прокладкових і настільних матеріалів у виробництві меблів.

Неткані текстильні матеріали для оббивання меблів виготовляються за механічною, фізико-хімічною і комбінованою технологіями. Домінуюче місце займає механічна технологія – ниткопрошивні, в'язально-прошивні та голкопробивні способи їх виробництва. Основною сировиною для названих нетканних текстильних матеріалів є хімічні (поліпропіленові, поліефірні, поліамідні, віскозні) волокна та їх різноманітні поєднання з натуральними (бавовною, льоном, вовною та ін.).

Завдяки високій зносостійкості і формостійкості, оригінального художньо-колеристичного оформлення широкого поширення серед меблевих нетканних текстильних матеріалів отримали ниткопрошивні полотна з вмістом різних синтетичних волокон (лавсанових, капронових, полівінілхлоридних, поліпропіленових та ін.). Для оббивання меблів використовуються також різноманітні за волокнистим складом і оздобленням тканинно-прошивні полотна, а також тафтингові полотна з петельним ворсом.

Найбільш популярними на сучасному ринку є види меблевих нетканних текстильних матеріалів під такими торговими назвами: флоки, шеніли, мікрофібра, велюри та ін.

Широко використовуються неткані текстильні матеріали різного волокнистого складу і способів нетканної технології для обтягування пружинних блоків і пружин при виробництві м'яких меблів та матраців (особливо при виробництві ортопедичних матраців з незалежними блоками пружин типу „Rocket Spring“ і типу „Bonnel“), що забезпечує виробам високу якість, надійність і довговічність. Виробництвом нетканних меблевих матеріалів в Україні займається підприємство ВТФ «Велам» (м. Миколаїв). Нетканний матеріал під торговою назвою «Спрут» виготовляється за запатентованою технологією і використовується при виготовленні м'яких меблів та ортопедичних матраців. Необхідно також відзначити, що неткані текстильні матеріали і вироби домашнього вжитку фірми „Велам“ користуються великим попитом серед вітчизняних споживачів [10].

Неткані текстильні матеріали для виробів домашнього вжитку. Серед нетканних текстильних

матеріалів інтер'єрного призначення значну частку займають неткані полотна і вироби домашнього вжитку. Сюди належать неткані текстильні матеріали для виготовлення постільної і столової білизни, матраців, рушників, ковдр, подушок і їх наповнювачів. Як свідчить аналіз літературних джерел [1-4], обсяги виробництва нетканих текстильних матеріалів ужиткового призначення постійно зростають, розширюється та вдосконалюється структура їх внутрішньовидового асортименту, покращується їх художньо-естетичне оформлення. Це насамперед стосується оздоблення постільної і столової білизни для забезпечення ними готельно-ресторанних установ, дитячих дошкільних закладів, санаторіїв та баз відпочинку, для яких ця білизна, крім виконання безпосередніх утилітарних функцій, виконує функції своєрідної реклами та іміджу названих підприємств.

Разом з тим, товарознавча інформація про видову та внутрішньовидову структури асортименту та властивості нетканих текстильних матеріалів для виготовлення виробів домашнього вжитку практично відсутня не тільки в нормативній документації, але й у монографічних, періодичних і навчальних виданнях. Сучасного товарознавчого трактування в навчальній літературі вимагає виявлення переваг і недоліків даної групи товарів порівняно з аналогічними виробами тканого способу виробництва. Особливої уваги вимагає пошук напрямів підвищення рівня екологічної безпечності означеної групи нетканих текстильних матеріалів.

Як свідчить аналіз літературних даних, серед нетканих текстильних матеріалів білизняного призначення для виготовлення простирادل, скатерок, покривал, ковдр та ін. виробів в основному використовуються ниткопрошивні, настилопрошивні та голкопробивні полотна із бавовняної, бавовняно-віскозної, віскозно-нітронової пряжі. Для виробництва рушників, як правило, використовуються вузькі (50 см) ниткопрошивні бавовняні вибілені, строкатотканні та гладко фарбовані полотна [3-5].

Великою популярністю на вітчизняному ринку користуються неткані текстильні матеріали для виготовлення ковдр. За рівнем якості ці полотна ніскільки не поступаються аналогічним тканим полотнам. Найбільшого поширення набули меланжеві нітроно-віскозні полотна на ниткопрошивному віскозному каркасі. Для імітації на цих полотнах жакардових тканих рисунків на них наносять різноманітні вибивні рисунки.

Великим попитом у споживачів користуються комплекти білизни одноразового користування, отримані клеєвим способом з термоскріпленням. До складу цих комплектів входять рушники і скатерки, які широко використовуються на залізничному транспорті, в підприємствах ресторанного господарства та ін.

В нашій статті також проаналізовано роботу вітчизняних підприємств, які спеціалізуються на виготовленні нетканих текстильних матеріалів інтер'єрного призначення (таблиця 1).

Таблиця 1

Виробництво нетканих текстильних матеріалів інтер'єрного призначення в Україні

№ з/п	Назва підприємства	Асортимент матеріалів і виробів
1	Рівенська фабрика нетканих матеріалів	Меблеві полотна, основа під лінолеум, дитячі ковдри, наповнювачі для ковдр і меблів, спальні мішки, основа для столової клейонки тощо
2	Дніпропетровська фабрика нетканих матеріалів	Матеріали настільні для виготовлення меблів, матраців і подушок
3	Житомирська фабрика нетканих матеріалів	Полотна для виготовлення меблів
4	Ірпінська фабрика нетканих матеріалів	Полотна і наповнювачі для виготовлення меблів
5	Конотопська фабрика нетканих матеріалів	Полотна і утеплювачі для виготовлення меблів, основа для виготовлення лінолеуму

Необхідно відзначити, що ВАТ „Рівенська фабрика нетканих матеріалів“ за обсягами виробництва нетканих текстильних матеріалів та структурою їх асортименту займає провідне місце не тільки в Україні, але й серед підприємств аналогічного профілю. На цьому підприємстві використовуються практично всі відомі технології (механічні, фізико-хімічні, комбіновані), встановлено сучасне технологічне обладнання, випускається широкий асортимент полотен побутового призначення. Тут представлені в основному неткані полотна для оббивання меблів і виготовлення виробів домашнього вжитку [11].

Виробництвом нетканих текстильних інтер'єрних матеріалів і виробів різного цільового призначення займаються також такі вітчизняні підприємства: Одеська фабрика нетканих матеріалів, Могильов-Подільська фабрика нетканих матеріалів, Черкаська валяно-войлочна фабрика, Чернігівська валяно-войлочна фабрика "Аврора", **ООО "ПТФ Велам"** (м. Миколаїв), ТОВ "Пульсар і К^о" (м. Рівне) **та ін.**

Висновки

Сформульовано та обґрунтовано основні вимоги до формування асортименту та якості нетканих текстильних матеріалів інтер'єрного призначення (для покриття підлоги і стін, оздоблення вікон та дверей, оббивання меблів і виробів домашнього вжитку). Сформульовано напрями оптимізації асортименту і властивостей нетканих текстильних матеріалів названих груп, а також розширення сфери їх застосування.

Конкретизовано систему класифікації нетканих текстильних матеріалів інтер'єрного призначення. В основу цієї класифікації покладено такі ознаки: призначення, спосіб виробництва, волокнистий склад,

особливості будови, способи оздоблення, терміни та умови експлуатації.

Обґрунтовано доцільність збільшення обсягів виробництва та розширення асортименту еколого-безпечних видів нетканних полотен інтер'єрного призначення та поповнення ними вітчизняного ринку.

В результаті проведених досліджень обґрунтовано доцільність подальшого вдосконалення системи стандартизації вимог до асортименту, властивостей, рівня якості та екологічної безпечності нетканних полотен інтер'єрного призначення.

Література

1. Фомченкова Л.И. Нетканые материалы бытового назначения на отечественном рынке / Л.И. Фомченкова // Текстильная промышленность. – 2007. – №11. – С. 14–18.
2. Фомченкова Л.И. Современные нетканые материалы типа „Сланбонд“ на отечественном рынке / Л.И. Фомченкова // Текстильная промышленность. – 2009. – № 5. – С. 54–59.
3. Петрова И.Н. Ассортимент, свойства и применение нетканых материалов / И.Н. Петрова, В.Ф. Андросов. – М. : Легпромбытиздат, 1991. – 208 с.
4. Айзенштейн Э.М. Современные достижения в области нетканых материалов / Э.М. Айзенштейн // Текстильная промышленность. – 2007. – № 6–7. – С. 40–41.
5. Тенденция развития производства и потребления нетканых материалов в России по ассортиментным группам / Журнал "Легкая промышленность, Курьер", № 03, 2012 / [Электронный ресурс]. – Режим доступа : / http://www.lp-magazine.ru/?p=43&mode=art&eda_id=383.
6. Выбираем правильные обои [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://digest.subscribe.ru/realty/interior/n122492299.html>.
7. Нетканые материалы: возвращение в моду [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.textile-press.ru/?id=1333>.
8. Братченя Л. Нетканые материалы нового поколения для швейной промышленности [Электронный ресурс] / Л. Братченя, А. Остроушко. – Режим доступа : / <http://www.textile-press.ru/?id=1452>.
9. Ассортимент нетканых материалов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://webades.ru/assortiment-netkanых-materialov>.
10. Неткані матеріали [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://velam.com.ua/ua/catalogue/netmat/sprut/>
11. Пушкар Г.О. Сучасний асортимент і властивості нетканних текстильних матеріалів інтер'єрного призначення / Г.О. Пушкар, Б.Д. Семак // Вісник Львівської комерційної академії. Серія товаровознавча. 2011. – Вип. 12. – С. 15-21.

Надійшла 19.6.2012 р.

Статтю представляє: д.т.н. Семак Б.Д.

УДК 677.027.262.21

Т.С. АСАУЛЮК, Ю.Г. САРИБЕКОВА, О.Я. СЕМЕШКО

Херсонский национальный технический университет

АНАЛИЗ СУЩЕСТВУЮЩИХ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ РЕЖИМОВ БЕЛЕНИЯ ШЕРСТЯНОГО ВОЛОКНА

В статье рассмотрены существующие методы беления шерсти. Проведен анализ режимов беления шерстяного волокна пероксидом водорода. Показано влияние температуры процесса беления на качество отбеленной шерсти.

Current methods of wool bleaching are described in the article. Analysis of the bleaching regimes of woolen fibers by hydrogen peroxide is conducted. The influence of the bleaching process temperature on the quality of bleached wool is shown.

Ключевые слова: шерстяное волокно, пероксид водорода, беление, белизна, повреждение шерсти.

Постановка проблемы. Шерсть является ценным природным сырьем для производства текстильных материалов, поскольку обладает такими уникальными свойствами как низкая теплопроводность, большая влагопоглощаемость, упругость, прочность, эластичность.

В настоящее время шерстяные текстильные материалы выпускаются как в окрашенном, так и в отбеленном виде. Наличие природной окраски волокон шерсти препятствует крашению материала в чистый и яркий цвет. Поэтому для получения ярких окрасок с высокими колористическими показателями, а также при необходимости выпуска чисто-отбеленной ткани, шерсть светлых тонов подвергают белению.

Зерна пигмента, придающие шерсти окраску, расположены во внутренней структуре волокна и химически связаны с кератином. Следовательно, обесцветить шерсть без ее повреждения практически невозможно [1].

В связи с этим совершенствование существующих способов беления шерсти с целью обеспечения